

13.8.2024

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Asia

Lausunto aluevalituksen johdosta asiassa 1569/03.04.04.04.09/2024

Valittaja

Jorma Poti, Merja Lahtinen, Tuula Peltonen ja Sanna Rajala

Lausunnon antaja

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus

Lausunnon antajan edustaja ja prosessiosoite

lakiasiaintohtaja Johanna Aalto (johanna.aalto@hyvaks.fi/050 434 6544)
31.8.2024 saakka juristi Julle Lehtinen (julle.lehtinen@hyvaks.fi/040 503 4536)

Keski-Suomen hyvinvointialue/kirjaamo
Viitaniementie 1A, 40720 Jyväskylä
kirjaamo@hyvaks.fi

Valituksenalainen päätös

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätös 11.6.2024 § 38

Valitus

Jorma Poti, Merja Lahtinen, Tuula Peltonen ja Sanna Rajala (jälj. valittajat) vaatii Keski-Suomen hyvinvointialueen (jälj. hyvinvointialue) aluevaltuuston päätöstä §38 11.6.2024 lainvastaisena kumottavaksi.

Valituksen perustelujen mukaan hyvinvointialueen aluehallituksen puheenjohtaja Maria-Kaisa Aula on ollut esteellinen osallistumaan palveluverkkopäätöksen valmisteluun. Maria-Kaisa Aula on Jämsän Terveys Oy:n hallituksen jäsen ja Jämsän Terveys Oy tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut Jämsän alueella Keski-Suomen hyvinvointialueella.

Aula on esteellisenä osallistunut palveluverkkopäätöksen valmisteluun hyvinvointialueen toimielimien seuraavissa kokouksissa, jolloin palveluverkkoa on käsitelty eikä Aula ole jäävänyt itseään:

18.3.2024 Palveluntuottajien vaikuttamistoimiin
20.3.2024 Turvallisuuslautakunta
20.3.2024 Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta
21.3.2024 Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimiin

13.8.2024

22.3.2024 Vammaisneuvosto

22.3.2024 Vanhusneuvosto

Selostus asiasta

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjausten mukainen ensimmäisen vaiheen palveluverkko

Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön 16 §:n mukaan palveluverkosta päättäminen kuuluu aluevaltuuston toimivaltaan. Valituksen alainen päätös koskee Keski-Suomen hyvinvointialueen ensimmäistä palveluverkkoa, joka pohjautuu aluevaltuuston 14.11.2023 § 82 hyväksymiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksiin.

Palveluverkkopäätöksen tavoitteena oli kuvata hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutuotannon alueellinen rakenne ja palvelukanavat, turvata palveluiden jatkuvuus ja yhdenvertaisuus, vahvistaa henkilöstö veto- ja pitovoimaa sekä huomioida taloudelliset reunaehdot. Palveluverkko perustuu toiminnan uudistamiseen, toimintavarmuuden parantamiseen ja henkilöstön saatavuuden varmistamiseen. Päätöksessä on myös kuvattu sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus kuntakohtaisesti. Tehty päätös pohjautuu valtioneuvoston ohjaukirjeeseen 16.11.2023, jonka mukaan hyvinvointialueiden on toteutettava palvelut kustannustehokkaammin ja käytettävissä olevalla työvoimalla.

Palveluverkkoa koskeva lausuntovaihe oli ajalla 22.2.2024–23.3.2024, jona aikana pidettiin seuraavat toimielinten kokoukset

18.3.2024 Palveluntuottajien vaikuttamistoimielin

20.3.2024 Turvallisuuslautakunta

20.3.2024 Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

21.3.2024 Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin

22.3.2024 Vammaisneuvosto

22.3.2024 Vanhusneuvosto

Hyvinvointialueen aluehallituksen puheenjohtaja Maria Kaisa Aula oli läsnä kokouksissa. Kokouksissa esiteltiin valmisteltu lausuntovaiheen materiaali eikä kokouksissa tehty palveluverkkoa koskevia päätöksiä, vaan toimielimet antoivat lausuntovaiheen materiaalista lausuntonsa ja arvioivat palveluverkon vaikutuksia Keski-Suomen hyvinvointialueen väestöön oman tehtäväalueensa näkökulmasta. Kyseisillä toimielimillä ei ole hyvinvointialueen hallintosäännön perusteella toimivaltaa tehdä päätöksiä, jotka vaikuttavat Jämsän Terveys Oy:n tai muiden yhtiöiden asemaan, talouteen tai liiketoimintaan. Varsinainen palveluverkkoesitys valmisteltiin viranhaltijatyönä tämän jälkeen päätöksentekoon.

Aluevaltuusto hyväksyi 11.6.2024 § 38 sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjausten mukaisen palveluverkon ja palveluverkon periaatteet esityksen seuraavalla muutoksella: alueellisten osastojen lukumäärä säilyy entisellään ja Joutsan osaston toiminta säilyy (aluevaltuuston hyväksymä esitys liitteenä).

13.8.2024

Hyvinvointialueen ja Jämsän Terveys Oy:n välinen palvelusopimus

Hyvinvointialueella ja Jämsän Terveys Oy:llä on voimassa oleva sosiaali- ja terveystalvöpalvelujen tuottamista koskeva palvelusopimus Jämsän kaupungin asukkaille. Maria Kaisa Aula on Jämsän Terveys Oy:n hallituksen jäsen. Hyvinvointialueen aluehallitus on päättänyt 6.6.2023 § 194, että Keski-Suomen hyvinvointialue ei käytä kyseisen palvelusopimuksen mukaista optiokautta ajalle 1.9.2025 - 31.8.2030 ja että sopimuskausi päättyy palvelusopimuksen mukaisesti 31.8.2025. Aluehallituksen puheenjohtaja Maria Kaisa Aula ei esteellisenä osallistunut Jämsän Terveys Oy:n palvelusopimusta koskevaan päätöksentekoon. Palveluverkkoa koskevassa päätöksenteossa esteellisyyttä Aulan osalta ei kyseisen luottamustoimen perusteella syntynyt.

Vaatimukset

Keski-Suomen hyvinvointialue vaatii, että valitus hylätään. Päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Maria Kaisa Aula ei ole ollut Jämsän Terveys Oy:n hallituksen jäsenyyden perusteella esteellinen osallistumaan lausuntovaiheen aikana pidettyihin toimielinten kokouksiin.

Perustelut

Oikeudelliset perusteet

Hyvinvointialuelain (611/2021) 102 §:n 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä hyvinvointialueen viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain (434/2003) 28 § 1 mom. 5 k. mukaan virkamies on esteellinen, jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Hallintolain 11 §:n mukaan hallintoasiassa asianosainen on se, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee.

Johtopäätös

Jämsän Terveys Oy ei ole palveluverkkopäätöstä koskevassa asiassa asianosainen, sillä päätöksessä ei ole kyse Jämsän Terveys Oy:n oikeutta, etua tai velvollisuutta koskevasta asiasta. Palveluverkkopäätöksestä ei myöskään ole odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa Jämsän Terveys Oy:lle.

Jämsän Terveys Oy:n ja hyvinvointialueen välisen palvelusopimuksen osalta on edellä kuvatulla tavalla jo ennen palveluverkkoa koskevaa lausuntovaihetta päätetty, että kyseisen sopimuksen optiokautta ei käytetä ja sopimus päättyy 31.8.2025. Palveluverkkopäätöksellä ei ole vaikutusta hyvinvointialueen ja Jämsän Terveys Oy:n väliseen palvelusopimuksen sisältöön. Palveluverkkopäätöksen mukaiset toimenpiteet toimeenpannaan ajallisesti vasta sopimuskauden päättyttyä. Kyseessä ei siis ole sellainen päätös, joka koskisi Jämsän Terveys

13.8.2024

Oy:n oikeutta, etua tai velvollisuutta eikä yhtiölle ole odotettavissa palveluverkkopäätöksestä erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Keski-Suomen hyvinvointialueella on kolme lautakuntaa: lasten, nuorten ja perheiden lautakunta, työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta sekä turvallisuuslautakunta. Lisäksi hyvinvointialueella on vaikuttamistoimieliminä nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin sekä palveluntuottajien vaikuttamistoimielin. Hyvinvointialueen hallintosäännön perusteella näillä toimielimillä ei ole itsenäistä päätösvaltaa palveluverkkoon liittyen, vaan niiden tehtävä on ennen kaikkea suorittaa päätösten vaikutusten arviointia ja ennakoarviointia oman tehtäväalueensa osalta.

Valituksessa mainitut kokoukset ovat ajoittuneet palveluverkon lausuntovaiheeseen (22.2.–23.3.2024), jonka aikana valmistelumateriaalista on pyydetty palautetta hyvin laajasti niin alueen jäseniltä, hyvinvointialueen henkilöstöltä, sidosryhmiltä ja kumppaneilta sekä hyvinvointialueen omilta toimielimiltä.

Kokouksissa toimielimet ovat antaneet lausunnon palveluverkon lausuntovaiheen materiaaliin, eivät vielä lopulliseen palveluverkkoesitykseen. Varsinaisesta palveluverkkoesityksestä lautakunnat ovat antaneet lausuntonsa myöhemmin 15.5.2024. Maria Kaisa Aula ei ole osallistunut minkään toimielimen kokoukseen varsinaisena jäsenenä tai varajäsenenä. Aulalla on ollut kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus aluehallituksen puheenjohtajana (Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosääntö 154 §). Valituksessa mainittujen toimielinten käsittelyssä ei ole ollut Jämsän Terveys Oy:tä koskeva asia.

Yhteenvedo

Yllä mainittujen seikkojen perusteella Maria Kaisa Aulaa ei ole ollut esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn, minkä vuoksi valitus tulee hylätä.

Liitteet

Aluevaltuuston päätös 11.6.2024 § 38 liitteineen
Aluehallituksen päätös 6.6.2023 § 194
Palveluntuottajien vaikuttamistoimielimen kokouspöytäkirja 18.3.2024
Turvallisuuslautakunnan kokouspöytäkirja 20.3.2024
Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan kokouspöytäkirja 20.3.2024
Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielimen kokouspöytäkirja 21.3.2024
Vammaisneuvoston kokouspöytäkirja 22.3.2024
Vanhusneuvoston kokouspöytäkirja 22.3.2024

Lausuntoa koskeva päätöksenteko

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus 13.8.2024 § 192